

REGISTERBLAD

Namn: Lars Hjelm

Datum: 2004-07-07

Område av riksintresse för naturvård i Uppsala län

Områdesnummer: NRO 03 080

Områdesnamn: BJELKESTA

Kommun: Enköping

Kartblad: 11H SO

Area: Ca 215 ha

Naturgeografisk region: Svealands sprickdalsterräng med lerslättdalar och sjöbäcken

Kust/havsregion:

Regionindelning för sjöar och vattendrag:

Agrara kulturlandskapsregioner: Mälardalens odlingsbygder

Landskapsform: Slätt med relativ höjd lägre än 20 m

Riksvärde

Odlingslandskap	Naturbetesmark, ädellövskog	Fauna, flora
Limnogen strandkomplex	Mad vid sjö Strandäng	Fauna, flora

Värdeomdöme: Representativt herrgårdslandskap i slättbygd med kontinuitet i hävden, naturbetesmarker, stenvmurar och alléer. Limniskt strandkomplex bestående av betade strandängar och mader runt Lårstavikens inre del. Området har höga ornitologiska värden.

Huvudkriterier:

- A Områden med exempel på naturtyper, som särskilt väl visar landskapets utveckling
- C Områden med hotade eller sårbara biotoper och arter
- D Område med rik fauna

Stödkriterier: Storlek, mångformighet, kontinuitet, representativitet

Förutsättningar för bevarande: Fortsatt traditionell jordbruksdrift med åkerbruk, betesdrift och skötsel av landskapselement. Restaurering av igenvuxna ångar, naturbetesmarker och landskapselement. Områdets värden kan påverkas negativt av upphörd eller vikande hävd av naturbetesmarker och strandängar, tillförsel av näringsämnen och gifter i dessa, igenväxning, plantering av träd eller energigrödor på jordbruksmark, bebyggelseexploatering, täkt och markavvattning. Bevarandet av våtmarkens värde kräver att områdets hydrologi skyddas mot dränering, vattenreglering, och dikning.

Säkerställande: Klass III i Länsstyrelsens naturvårdsprogram. Ingår i Länsstyrelsens program för bevarande av odlingslandskapets natur- och kulturmiljövärden och i Naturvårdsverkets nationella bevarandeplan för odlingslandskapet.

Områdets huvuddrag:

Representativt herrgårdslandskap i slättbygd med kontinuitet i hävden. Landskapet karkteriseras av naturbetesmarker, alléer, stenmurar kring betesmarkerna i väster och betade sötvattenstrandängar vid Lårstaviken. Naturbetesmarkerna utgörs av två huvudsakligen barrträdsdominerade, hållrika skogspartier med inskjutande, mindre f.d. åkrar. Det västra, större partiet når 35- metersnivån och har ett flertal öppna hållmarksgläntor, bevuxna med bl.a. ask, lönn, björk, rönn, lövbuskar och en. I västra hörnet av området finns ett bestånd av grov asp och tall med understående ung gran, hassel, rönn och en. Områdets norra del domineras av gran. Längs områdets östra bryn finns en askallé, innanför vilken vegetationen är lundartad med bl. a. ek, ask, alm, lönn, hassel, skogstry och måbär. Det östra, mindre partiet, Tallbacken, är en 25 m hög knalle med kala hållar på toppen och i norra slutningen. Området domineras av glest stående tall samt i södra brynet av grov ask. Ek, björk, ask, alm, lönn och rönn växer också rikligt här. Växtsamhällena är bitvis art- och individrika och i torrängsgläntorna förekommer bl. a. tjärblomster, brudbröd, styvmorsviol, gullviva och gråfibbla. I lundpartiet i det västra området växer bl.a. ormbär, nejlikrot, skogsviol och lundgröe.

Limniskt strandkomplex bestående av betade strandängar och mader runt Lårstaviken. Sankängarna, upp till 200 m breda, är till största delen helt öppna betesmarker. Vegetationszoneringen är tydlig och med en bred och mäktig bladvasszon. På ängarna växer bl.a. ängsbräsma, gökblomster, frossört, vattenmärke och sprängört. Ängarna i väster översvämmas varje vår och utgör då en viktig rastlokal för vadare. Lårstaviken har också en art- och individrik häckfågelfauna. Här finns bl. a. vattenrall, rörhöna, rördrom, småfläckig sumphöna, svarthakedopping, årta, skedand, och brun kärrhök.

Området utgör ett viktigt inslag i landskapsbilden.

Referenser:

- Länsstyrelsen, 1987: Naturvårdsprogram för Uppsala län. Medd. 1987:2
- Länsstyrelsen, 1993: Ängs- och hagmarker i Uppsala län. Enköping och Håbo. Medd. 1993:3.
- Länsstyrelsen i Uppsala län, 1993: Odlingslandskap i Uppsala län. Medd. 1993:4.
- Naturvårdsverket, 1996: Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet.
- Jordbruksverket: Ängs – och betesmarksinventeringen 2002 - 2004